

mand efter gennemgang af Zieglerrapporten, at der i 1953 var tale om en tvangsflytning af thulebeboere, og at den danske regering skulle godtgøre disse forhold ved, at den danske stat anlægger og driver en lufthavn i Qaanaaq og fremover støtter udviklingen i kommunen. Landsstyreformanden tilføjede for god ordens skyld, at forslaget om en sådan kollektiv godtgørelse til lokalsamfundet ikke kunne afskære de flytningssramte familier fra eventuelt at rejse individuelle erstatningskrav mod staten.

På et møde den 27. september 1995 mellem statsministeren og landsstyreformanden besluttedes at nedsætte en dansk/grønlandsk arbejdsgruppe, som nærmere skulle belyse implikationerne ved etablering af et civilt område indenfor basen. Landsstyreformanden tilsagde sin konstruktive medvirken til denne undersøgelse, men pointerede samtidig igen, at bygning af en landingsbane i Qaanaaq havde første prioritet, således som det var tilkendegivet i landstyreformandens ovennævnte brev af 20. september 1995. Man ville derfor fra grønlandsk side parallelt med arbejdsgruppens arbejde anstille undersøgelser om omkostningerne ved at etablere en lufthavn i Qaanaaq. Statsministeren understregede i den forbindelse, at forhandlingerne med USA ikke var udtømte og advarede imod at skabe forventninger i kommunen.

Primo 1996 afsluttedes arbejdsgruppens arbejde med en skitse til 7 løsningsmuligheder for et civilt område, alle indenfor baseområdet.

Den 19. februar 1996 udsendtes til pressen en fællesudtalelse fra landsstyreformanden og borgmesteren i Qaanaaq, hvori bl.a. gentages, at det stadig bør være første prioritet, at den danske stat anlægger og driver en lufthavn i kommunen.

På statsministerens møde med landsstyreformanden den 6. marts 1996 fortsattes drøftelserne om en politisk løsning ved anvendelsen af thulebasen. Her var det landsstyreformandens udspil igen, at der opnåedes enighed om 1) en lufthavn i Qaanaaq; eller 2) et tilbageført civilt område uden restriktioner. I begge tilfælde forventedes anlæg og drift finansieret af staten.

Der opnåedes på mødet den 6. marts 1996 enighed om at rette henvendelse til USA om den af de 7 skitserede løsningsmuligheder, der angik etablering af et civilt område indenfor basen på Dundashalvøen, beliggende ca. 12. km fra basens atlant-landingsbane. Herefter benævnt Dundas-løsningen. Det var forståelsen, at staten stod for anlægget og hjemmestyret for driften,

herunder for driften af transport til og fra Qaanaaq. Staten involveredes herved ikke i en anlæggelse og drift af en landingsbane i Qaanaaq.

Der var endvidere enighed om, at såfremt der kunne opnås en aftale med USA herom, var der dermed fundet en tilfredsstillende udgang på spørgsmålet om at sikre en forbedret trafikbetjening af og erhvervsudvikling i Qaanaaq kommune.

Som resultat af aftalen blev der på finansloven for årene 1997 og 1998 under Forsvarsministeriets bevillinger afsat i alt 47 mio. kr. til etablering af hotelfaciliteter m.v. på Dundashalvøen til brug for et civilt transitområde indenfor basen.

Ved udenrigsministerens besøg i Nuuk den 22. oktober 1996 blev det tilkendegivet af landsstyreformanden, at det havde været en forudsætning for enigheden den 6. marts 1996 om Dundas-løsningen, at det civile område på Dundashalvøen udskilles af forsvarsområdet og overdrages til Qaanaaq kommune. Landstyret udtalte, at det skulle afklares med USA, om dette grønlandske ønske kunne accepteres, inden forhandlingerne fortsattes.

Dette nye krav fra landsstyrets side noteredes, og ambassaden i Washington instrueredes i november 1996 om at varsle overfor amerikanerne, at Danmark/Grønland i Permanent Committee ville rejse krav om, at Dundasområdet udskilles fra forsvarsområdet i forbindelse med oprettelse af civilområde på stedet.

Ambassaden meddelte efterfølgende, at man på amerikansk side havde tilkendegivet, at man ville bestræbe sig på at indarbejde dette nye – men ikke uventede – aspekt i de samlede overvejelser. Amerikanerne havde endvidere peget på sikkerhedsproblemer i denne forbindelse. Amerikanerne forventedes ikke at kunne have et forhandlingsmandat klar til det forudsete møde i Permanent Committee i december 1996 (pga. afholdelsen af præsidentvalg i USA).

Et tilsagn fra USA om udskillelse af Dundas fra forsvarsområdet kunne således ikke opnås på dette tidspunkt.

Der måtte herefter konstateres en grønlandsk ulyst til at fortsætte Dundas-løsningen, ligesom landstyret ved møderne den 3. august 1995 og den 19. februar 1996 med Landstingets udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvalg og med kommunen internt i Grønland havde skabt forventning om etablering af en lufthavn i Qaanaaq. Landstyret pressede derfor nu for denne løsning.